

ע"פ 20813/12/16 - מדינת ישראל - המשרד להגנת הסביבה נגד רמי תם

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו בשבתו כבית-משפט לערעורים פליליים

ע"פ 20813-12-16 מדינת ישראל נ' תם

בפני כב' ההרכב:

שופטת בכירה דבורה ברלינר - אב"ד

שופט שי יניב

שופט דורון חסדאי

המערערת

מדינת ישראל - המשרד להגנת הסביבה
ע"י ב"כ עו"ד עדי דמתי שגיא ועו"ד יוני שמיר

נגד

המשיב

רמי תם
ע"י ב"כ עו"ד רות הרמן

פסק - דין

רקע עובדתי

1. כנגד המשיב, רמי תם, הוגש כתב אישום (ת"פ 53479-05-14) המייחס לו עבירה של שימוש בתכשיר שאינו רשום, עבירה לפי סעיפים 17(א)(1) ו-2(ד) לתקנות החומרים המסוכנים (רישום תכשירים להדברת מזיקים לאדם), התשנ"ד-1994.
2. על פי עובדות כתב האישום המשיב היה בתקופה הרלוונטית לכתב האישום, בעליו של גן ילדים ברח' הגפן 64 ברמת השרון. ביום 28.4.13 רכש המשיב, בחנות "הגרעין" ברמת השרון, תכשיר הדברה "פולריס 40" המכיל זרחן אורגני בשם Chlorpyrifos (להלן: "תכשיר ההדברה").
3. תכשיר ההדברה, כפי שכתוב עליו, מיועד לשימוש וטרינרי בלבד להדברת פרעושים וקרציות בצאן לא נחלב ובסביבתו הסמוכה (חצר ומכלאה).
4. המשיב הואשם כי ביום 28.4.13 ריסס שלוש פעמים את תכשיר ההדברה בחצר גן הילדים במטרה להדביר פרעושים. פעולת הריסוס הותירה ריח במקום ומשרד הבריאות קבע כי אין להוציא ילדים לחצר עמוד 1

עד להתפוגגות הריח ושטיפה נוספת של החצר.

השתלשלות דינית

כתב האישום הוגש ביום 28.5.14, בדיון שהתקיים ביום 4.9.14 טען המשיב, שלא היה מיוצג, כי רכש את תכשיר ההדברה מחברת הגרעין בתום לב "הלכתי לתומי לחברת הגרעין, וזה מה שמכרו לי. מה רוצים ממני?". ב"כ המאשימה מסר בתשובה לשאלת בית משפט קמא כי "אין כל מניעה למכור את החומר, אולם יש להשתמש בו רק לצאן, ואנו כאן עם התיק הזה כי אנו סבורים כי יש חובה על האזרחים לקרוא את ההתוויות ולפעול לפיהן". ב"כ המאשימה ציין כי ההליך כנגד חברת הגרעין הסתיים ללא הגשת כתב אישום בשל חוסר בראיות.

לאחר שמיעת דברי הצדדים קבע כב' הש' קמא (הש' ש. בקר) כי "נראה אפוא, על פני הדברים, שמדובר בכתב אישום שלא יכול לעמוד..." למשיב קמה טענת הגנה מן הצדק. זאת בהינתן העובדה שלא ננקטו הליכים כנגד חברת הגרעין. "נראה שמדובר באי צדק משווע" שעל כן הפנה את ב"כ המאשימה לשקול עמדתה מחדש.

5. ביום 16.6.15 המאשימה הודיעה כי בכוונתה להמשיך בהליכים והתיק נקבע לדיון. למשיב מונה סנגור מטעם הסנגוריה הציבורית. ביום 16.7.15 פורטה כפירת המשיב בכתב אישום והועלתה טענת הגנה מן הצדק בשל אכיפה בררנית, משוא פנים בחקירה ומחדלי חקירה. טרם שמיעת ההוכחות הצדדים הופנו להליך גישור פלילי בפני כב' הש. דרואן, הליך אשר לא צלח. משלא צלח הגישור - נשמעו עדים. בתאריך 27.10.16 נשמעו הסיכומים, מיד לאחר מכן, באותו יום עצמו ניתן פסק הדין המזכה את המערער מן העבירה שיוחסה לו. נעיר כבר בשלב זה, כי בדיעבד, פסק הדין מהווה למעשה חזרה על החלטתו של בית המשפט מיום 4.9.14, כמפורט לעיל.

6. עיקר עמדתו של בימ"ש קמא - קיום ההליך הפלילי פוגע באופן ממשי בתחושת הצדק וההגנות. עובדתית קבע בימ"ש קמא כי הוא אינו נותן אמון בכל טענות המשיב, ובכלל זאת בטענתו כי קרא רק חלק מההתוויות שעל גב תכשיר ההדברה, זאת מחד גיסא. מאידך גיסא נתן בימ"ש קמא אמון בגרסת המשיב ולפיה קיבל המלצה לשימוש בתכשיר ההדברה בחנות הגרעין. גרסת המשיב נתמכת במדריך האינטרנטי שפרסמה חברת הגרעין בשנים 2011 ו-2013 הממליץ על שימוש בחומר ההדברה לשם הדברת פרעושים בסביבה הביתית ובסביבת בעלי חיים.

7. בימ"ש קמא דחה את גרסאות אנשי חברת הגרעין כי אינם ממליצים ללקוחות על תכשירי הדברה כנגד פרעושים או כי הם מפנים את הלקוחות למדברים. עוד ציין בימ"ש קמא כי בין היתר שקל את העובדה כי המוכרת שמכרה למשיב את חומר ההדברה, לאחר שהתייעצה עם גורם שלישי לא נחקרה וכי יש במחדל חקירה זה להביא לקבלת גרסת המשיב.

8. בהמשך התייחס בימ"ש קמא למצב הקיים המאפשר את מכירת תכשיר ההדברה לכל דורש. זאת על אף שהמשרד להגנת הסביבה התריע בפני משרד החקלאות ופיתוח הכפר על הסכנות שבמכירת תכשיר זרחני ללא פיקוח. המלצת המשרד להגנת הסביבה, לאפשר מכירת תכשיר ההדברה רק עם אישור וטרינר, לא התקבלה ולפיכך קובע בימ"ש קמא כי במקרה הנדון יש "כוחות גדולים וחזקים" מהמשיב אשר אינם נושאים באחריות.

בימ"ש קמא הסביר עמדתו לפיה **"באולם בית המשפט ניצב 'משולש כוחות' הכולל שלושה קודקודים: הנאשם, חברת הגרעין שמכרה לו את הפולריס 40 המסוכן כל כך, והמדינה".** המשיב, לגישת בימ"ש קמא, הוא הצלע החלשה במשולש הכוחות ולעומתו חברת הגרעין והמדינה הן **"כוחות גדולים וחזקים מן הנאשם כאן, שלהם אינטרסים כאלה ואחרים"**. בימ"ש קמא מפרט כי לחברת הגרעין יש אינטרס "למכור לבאים בשעריה את המוצרים" וכי הוא מקבל את גרסת המשיב כי נציגי הגרעין המליצו לו להשתמש בתכשיר להדברת הפרעושים מכלבו. בימ"ש קמא מוסיף כי הוא **"חולק על המסקנה של המדינה עת בחרה שלא להעמיד לדין את הגרעין"**. באשר לצלע השלישית ב"משולש הכוחות" - דהיינו המדינה, קובע בימ"ש קמא כי המצב החוקי הקיים בו "כל זאטוט, או כל ברנש" יכול לרכוש פולריס 40 הינו "שערורייתי ומסוכן". מן העדויות והראיות שהוצגו בפני בימ"ש קמא התברר כי "המדינה, על כוחותיה, משרדיה ואנשיה" אינה מסוגלת למנוע את הפצת חומרי ההדברה הזרחניים המסוכנים. האיסור משנת 2007 על הפצת מכירת פולריס 40 לאנשים פרטיים - לא נאכף.

הנה כי כן: על המצב החקיקתי אמונה המדינה, לחברת הגרעין היה אינטרס כלכלי במכירת התכשיר ואילו המשיב רק "חדר" אל הפירצה בחוק, בהמלצת חברת הגרעין.

9. ההגנה הוכיחה כי חקירת חברת הגרעין לא התנהלה כראוי, אנשי הגרעין קיבלו התראה בת יומיים בדבר החקירה, אותה ניצלו כדי להכין מסמכים ולתלות שלט אזהרה ליד המדף עם תכשיר ההדברה. נראה כי החקירה התמקדה במשיב ולא דווקא במי שמכר לו את התכשיר.

10. בשורה התחתונה: **"בנסיבות אלו, נוכח הפירצה שהותירה המדינה בחוק, מחד גיסא, ונוכח התנהלות גוף כלכלי כדוגמת הגרעין, שהמליץ גם המליץ לנאשם להשתמש בזרחן המסוכן לטובת הדברה בגינת ביתו, נראה לי בלתי סביר, בלתי צודק, בלתי הוגן, לקיים משפט פלילי דווקא נגד הנאשם, ולא נגד הגרעין, או למצער או לחילופין - גם נגד הגרעין"**. (הדגשה במקור).

11. בימ"ש קמא קובע כי המשיב אמנם עבר את העבירה המיוחסת לו בכתב האישום, שהיא עבירה מסוג אחריות קפידה שאינה דורשת הוכחת יסוד נפשי. אולם לאור נסיבות המקרה הוא מזכה את המשיב מחמת הגנה מן הצדק.

הערעור

12. המערערת, מדינת ישראל - המשרד להגנת הסביבה, מבקשת לקבוע כי אין מדובר במקרה שבו קמה הגנה מן הצדק למערער ולחילופין טוענת כי גם אם קיימת למשיב הגנה מן הצדק עדיין ניתן להסתפק בסעד מתון יותר מאשר זיכוי.
13. המערערת טוענת כי בימ"ש קמא שגה בכך שקבע כי קיימת בחוק פירצה המאפשרת רכישת חומרי הדברה ללא הגבלה. לטענת המערערת קיימים תכשירים רבים הנמכרים לצרכנים, העלולים להיות מסוכנים לאדם ולסביבתו במידה ולא יעשה בהם שימוש בהתאם להוראות ולהתוויות. הצרכן לא יהא פטור מאחריות במידה והשתמש בתכשירים אלה שלא בהתאם להתוויה.
14. המערערת סוקרת את התפתחות דוקטורינת ההגנה מן הצדק ואת המבחנים שנקבעו בפסיקה לשם יישום ההגנה (ע"פ 4855/02 **בורוביץ נ' מ"י**) (פורסם ביום 31.3.2005) (להלן: "**הלכת בורוביץ**"). הלכת בורוביץ קובעת, כידוע, מבחן תלת שלבי שמחייב מעבר מושכל ומדויק משלב לשלב, גם קביעה עובדתית לפיה נפלו פגמים וכל השלבים אכן התמלאו לא בהכרח תביא לביטולו של כתב האישום.
15. אליבא דמערערת המשיב לא הצביע על פגם מהותי בהתנהלות המדינה כלפיו או על הבחנה פסולה בינו לבין חנות הגרעין. תיק חקירה נפתח למשיב ולחנות הגרעין ונציגיה וכל המעורבים נחקרו באזהרה. ההזמנה לחקירה נשלחה מראש, הן למשיב והן לחברת הגרעין, ומדובר במהלך שגרתי.
16. המערערת מפרטת כי לאחר השלמת החקירה נמצא כי אין די ראיות להעמדת החנות ונציגיה לדין וקיים סיכוי סביר לזיכוי. המערערת מדגישה כי פעלה בהתאם לשיקול דעתה כרשות תביעה ובית המשפט אינו יכול להחליף את שיקול דעתה. המערערת סבורה כי לא נפל כל פגם בשיקול דעתה, וכי גם כיום, לאחר שמיעת עדויות נציגי חנות הגרעין, החלטתה סבירה. המערערת לא פעלה באופן פסול או שרירותי כלפי המשיב ואין הצדקה לביטול כתב האישום כנגדו.
17. עוד טוענת המערערת כי גם אם יקבע כי נפלו פגמים בחקירה, הרי עדיין אין בכך כדי להביא לזיכוי המשיב, וכי ניתן להסתפק בהקלה בגזירת עונשו של המשיב.
18. המערערת מדגישה את תכלית חקיקת חוק החומרים המסוכנים ואת הסיכון הקיים לבריאות הציבור בשימוש בחומרים מסוכנים שלא על פי ההתוויה. לטעמה המשיב, הוא הגורם המרכזי בפרשה ומצופה ממנו לקרוא את התוויות על התכשיר ולפעול בהתאם להוראותיו.
19. המשיב יוצג בידי עו"ד הרמן מטעם הסנגוריה הציבורית. כפי שניתן לצפות, ב"כ המשיב מבקשת להותיר את הכרעת בימ"ש קמא על כנה. ההכרעה מבוססת בממצאים ובראיות, בין היתר בראיות שנוספו במהלך הדיון. ב"כ המשיב הפנתה למחדלי החקירה ולכך שהמשיב, כפי שקבע בימ"ש קמא, הוא הצלע החלשה במשולש הכוחות: מדינה - רשת הגרעין - הצרכן.

דין והכרעה

20. הגענו לכלל מסקנה כי דין הערעור להתקבל. השאלה היחידה שהועמדה לפתחנו היתה האם קמה למשיב הגנה מן הצדק, ובשאלה זו נראה לנו כי יש ממש בטיעוני המערערת.

אנו מוכנים לקבל כי אי העמדתה לדין של רשת הגרעין (להלן: "**הגרעין**"), בהינתן הראיות שנחשפו בפני בימ"ש קמא מעוררת תחושת חוסר נחת, ושמא היה מקום לבחון פעם נוספת את אפשרות העמדתה לדין, תוך שקלול הראיות שלא היו בפני התביעה בשלב הראשון, והתווספו בשלב הדיוני.

בשל חוסר הנחת ניסינו במהלך הדיון בפנינו להביא את הצדדים להידברות ביניהם. לצערנו, המאמץ בכיוון זה לא נשא פרי.

עדיין לאחר בחינת מכלול הנתונים שבפנינו, לא שוכנענו כי תחושת הצדק דורשת את ביטולו של כתב האישום על רקע זה. לא שוכנענו כי הרגולציה, קרי האפשרות למכור מוצרים מסוימים שיש בהם סיכון, תוך מתן אזהרה על גבי המוצר מפני שימוש לא נכון בו, יוצרת הגנה מן הצדק עבור משתמש הקצה שפעל בניגוד מפורש להתוויות שעל המוצר.

עצם קיומו של משולש כוחות - המדינה, הגרעין ומשתמש הקצה (המשיב) כפי שהגדיר זאת ביהמ"ש, אינה יוצרת חסינות עבור המשתמש, גם אם הוא נמצא בקצה "שרשרת המזון" ולא עומדים לרשותו המשאבים והכוח שיש בידי הקודקודים האחרים.

להלן נתייחס לטענות שהעלו הצדדים במידה ובהיקף הראויים לשיטתנו.

הגנה מן הצדק על בסיס אכיפה בררנית

21. זוהי למעשה טענת הליבה בתיק זה, גם אם בימ"ש קמא לא נקב במפורש במילים אכיפה בררנית. המשיב רכש את התכשיר באופן גלוי ב"הגרעין". לא זו בלבד שרכש באופן גלוי, אלא שאמר במפורש מה הבעיה שהוא מבקש לפתור באמצעותו, וקיבל המלצה לרכישתו. כיון שכך, אי העמדתה של הגרעין או מי מנציגה, לרבות העובדים בחנות שהמליצו על התכשיר, לדין - מהווה אכיפה בררנית שמתורגמת לכלל הגנה מן הצדק עבור המשיב.

את הדיון בנושא זה נפתח איפוא בתזכורת קצרה ותמציתית של העקרונות שנקבעו בפסיקה באשר למהותה של אכיפה בררנית, ומה נדרש כדי שביהמ"ש יכיר בקיומה מקום שלא הוגש כתב אישום נגד כל המעורבים בפרשה מסויימת.

כללי היסוד נקבעו בבג"צ 6396/96 **סימונה זקין נ' ראש עיריית באר שבע** (פורסם ביום 8.6.1999) (להלן:

"פרשת זקין":

"... אכיפה בררנית היא אכיפה הפוגעת בשוויון במובן זה שהיא מבדילה לצורך אכיפה בין בני אדם דומים או בין מצבים דומים לשם השגת מטרה פסולה, או על יסוד שיקול זר או מתוך שרירות גרידא. דוגמה מובהקת לאכיפה בררנית היא, בדרך כלל, החלטה לאכוף חוק כנגד פלוני, ולא לאכוף את החוק כנגד פלמוני, על בסיס שיקולים של דת, לאום או מין, או מתוך יחס של עוינות אישית או יריבות פוליטית כנגד פלוני. די בכך ששיקול כזה, גם אם אינו שיקול יחיד, הוא השיקול המכריע (הדומיננטי) בקבלת ההחלטה לאכוף את החוק".
(פרשת זקין עמ' 305).

הנה כי כן: אכיפה תיחשב בררנית כאשר היא מבדילה בין בני אדם דומים או מצבים דומים ונעשית בשל שיקול זר או מטרה פסולה. פסק הדין בפרשת זקין מציין את הדוגמאות הקלאסיות: אפליה על רקע דת, לאום או מין, או מתוך יחס של עוינות או יריבות.

דברים דומים נאמרו בע"פ 3215/07 פלוני נ' מדינת ישראל (פורסם ביום 4.8.2008) (להלן: "פרשת פלוני"):

"... לשם העלאת טענה בדבר "הגנה מן הצדק", הנשענת על טענה לאכיפה בררנית, יהיה על הטוען להראות, בראש ובראשונה כי מדובר בהבחנה בין מי שהדמיון ביניהם רלוונטי לעניין, במובן זה שהוא מצדיק התייחסות דומה בשאלת הגשתו של כתב אישום. בשלב השני יהא על הטוען להראות כי בבסיס ההבחנה ניצב מניע פסול, בין אם בדמות שרירותיות, התחשבות בשיקולים שאינם ממין העניין, או חלילה שקילת שיקולים שאינם ראויים. מטבע הדברים מדובר בשני שלבים השלובים זה בזה, ואשר רב המשותף להם. הנטל להוכיחם, שאיננו פשוט כלל וכלל, מוטל על הנאשם, באשר הפרקליטות, ככל רשות מנהלית, נהנית מהחזקה לפיה פעולותיה נעשות כדי (ראו ענין זקין, בעמוד 307)".
(פרשת פלוני, עמ' 17) (וראו גם ע"פ 8702/12 זאוי נ' מדינת ישראל).

22. לענייננו, אין בפסק הדין ולו גם בדל קביעה עובדתית המבססת דרישות יסוד אלו. בימ"ש קמא לא התייחס כלל לשתי השאלות היוצרות את "נוסחת זקין".

לא נבחנה השאלה האם מדובר בבני אדם דומים או מצבים דומים.

לא נבחנה השאלה האם, בהנחה שמדובר בבני אדם דומים או מצבים דומים, התנהלות התביעה נבעה משיקולים זרים בין אם אלו שפורטו בפרשת זקין ובין אם שיקולים אחרים "שאינם מן העניין" או "שאינם ראויים" (בהתאם לאמור בפרשת פלוני).

כל שאמר בית המשפט קמא:

"כאמור לעיל, אני חולק על המסקנה של המדינה עת בחרה שלא להעמיד לדין את הגרעין, שכן לפחות מהאתר האינטרנטי של הגרעין עולה המלצה חד משמעית, באותה העת, להשתמש בפולריס 40 למטרה בה השתמש הנאשם, ויתרה מזו - על בסיס עדותו שלו ועל בסיס דבריו הכנים של מר מכלוף, קבעתי כי בהחלט קיבל הנאשם המלצה להשתמש בפולריס לצורך הדברת ביתו, בסמוך למקום בו נפח כלבו את נשמתו, והשאיר אחריו פרעושים לרוב".

האמירה דלעיל מעריכה את הראיות שהיו בידי המדינה (לשיטתו של בימ"ש קמא) כנגד חברת "הגרעין", אולם אינה מתייחסת **לשוני או לדמיון** בין החברה לבין המשיב.

אין כל ספק שיש שוני מובהק בין הגרעין לבין המשיב. הגרעין מכרה את התכשיר, ולכך נוסף, תוך המלצה שהוא יעיל נגד פרעושים, כאשר עדיין האפשרות המעשית והמתבקשת היא כי יעשה בו שימוש על פי ההתוויה (שימוש וטרינרי בלבד בצאן לא נחלב ובסביבתו הצמודה (חצר ומכלאה)). המשיב הוא שבחר לפעול בניגוד להתוויה.

ככל שמדובר ב**שוני** לענין אכיפה בררנית, זהו שוני של ממש שהיה מקום לבחון את משמעותו. כדי להסיר כל ספק: לא נעלם מעינינו 5/נ, המדריך האינטרנטי להדברת חרקים של הגרעין שבו הומלץ התכשיר כתכשיר לשימוש נגד פרעושים בעיקר באזור מרבץ הכלב או "השטח בו הוא פעיל", וזאת בניגוד להתוויה שעל התכשיר.

המדריך הוא ראייה חשובה ומשמעותית (שהוגשה במהלך הדיון על ידי ההגנה) שעל כן פתחנו את דברינו בהתייחסות לחוסר הנחת שמעוררת ההחלטה שלא להעמיד לדין את הגרעין על רקע מכלול הראיות.

גם השלט שהוסף (2/ת) מצטרף לתמונה ולא לשבחה של הגרעין. אולם, לענין השוני בין המשיב לבין הגרעין - אין לכך השפעה.

עדיין, המשיב **שקרא את ההתוויה** על התכשיר כפי שקבע בימ"ש קמא, הוא שהחליט להשתמש בתכשיר בגן ילדים, מכל המקומות האפשריים, ולא פעם אחת אלא 3 פעמים.

23. בית המשפט ציין כי המשיב אינו מואשם בכך שפעל בניגוד להתוויה אלא בכך שעשה שימוש בתכשיר שאינו רשום. אכן כך, המשיב לא הואשם בכך שפעל בניגוד להתוויה. אולם לשם בחינת השאלה האם מדובר במצבים דומים, קיומה של ההתוויה והעובדה שהמשיב פעל בניגוד לה, היא בהחלט נתון משמעותי וחשוב. אינו דומה מי שאישר מכירה של מוצר מסוכן לשימוש שעל גבו מופיעה אזהרה כיצד בדיוק להשתמש בו, למי שמשתמש בו בניגוד להתוויה ויוצר בכך סיכון נקודתי ומוגדר לסביבה. זאת גם מבלי להביע עמדה באשר להיררכיה הערכית שבין השניים. (נזכיר בהקשר זה כי בימ"ש קמא קבע במפורש שאינו מאמין למערער באשר לכך שלא קרא את הכתוב בתווית).

בשלב זה ההתייחסות היא אך ורק לשאלת הדמיון בין המשיב לבין הרשת. וקביעתנו החד משמעית היא כי אין דמיון או זהות בין השניים. כבר בשלב זה המסקנה המתבקשת הינה איפוא כי לא התקיימה "נוסחת זקין".

24. נפנה בהקשר זה דווקא לדוגמא שנתנה הסניגורית בפתח טיעונה בפנינו, בלשונה של הסניגורית "יש הרבה מאד מוצרים שיש בהם פוטנציאל של סכנה ומותר למכור אותם כאקונומיקה, k-300, אקמול שצריך להשתמש בהם לפי ההוראות ואם ישתמשו לא לפי ההוראות אז צפויה סכנה והאחריות היא על המשתמש. נניח שנכנס אדם לחנות סופרפארם, שואל את הקופאית לגבי אקונומיקה אם כתוב שזה רעל ואם זה נכון, אז הוא רוצה לקנות את זה כי רוצה להרוג את אשתו ונותן לה לשתות". הסניגורית המשיכה ושאלה "האם על המוכרת חלה איזושהי אחריות, האם היא צריכה לעשות משהו כי יודעת שמתבצעת עבירה אז יש לה שותפות מסויימת לעבירה, אם מוכרת את האקונומיקה למטרה זו?" הדוגמא והשאלה הוצגו כאשר המוכרת במקרה זה מייצגת את חברת הגרעין או עובדי הסניף שבו רכש המשיב את התכשיר, והרוכש הוא כמובן המשיב.

מבלי לענות בשלב זה לשאלה האם על המוכרת מוטלת אחריות או לא, ממחישה הדוגמא את האמור לעיל בדבר חוסר הזהות בין מעמדה של המוכרת למעמדו של המשתמש. בהנחה שמסיבה כזו או אחרת לא הוגש כתב אישום נגד המוכרת, האם יעלה על הדעת כי הקונה שקנה את החומר כדי להרעיל את אשתו ובפועל משתמש בחומר לצורך זה, יימלט מאחריות אך ורק משום שלא הוגש כתב אישום נגד מי שמכר לו את החומר?

צידה השני של התנהגות שערורייתית (של המוכרת) אינה מהווה הגנה אוטומטית למי שניצל את החומר ביוזעו שעליו הוא ורק הוא מופקד (כי השתמש בו בפועל) התנהגותו שערורייתית לא פחות והיא נשענת על רגליה העצמאיות. זוהי אינה רשלנותה של המוכרת. התנהגות השניים אינה בבחינת "אנשים דומים" או "מצבים דומים" כל אחד וחלקו. המסקנה המתבקשת מהאמור עד כה, כי למשיב לא קמה הגנה מן הצדק על בסיס אכיפה בררנית.

25. כדי להשלים את התמונה, אפילו היינו יוצאים מנקודת הנחה, כי מדובר במצבים דומים, נותר עדיין לבחון האם פעולה התביעה משיקולים זרים מסוג השיקולים שנימנו בפרשת זקין - אפליה על רקע דת, גזע וכיו"ב או שיקולים זרים אחרים.

התביעה טוענת בהקשר זה כי אין מדובר בשיקולים זרים אלא בהערכה ראייתית, דהיינו התביעה סברה בזמנו כי אין בידה די ראיות כדי להגיש כתב אישום נגד הרשת או עובדי החנות ועל כן נמנעה מכך. לנושא זה נתייחס בהמשך.

26. בשלב זה ותוך שאנו יוצאים מנקודת הנחה כי לא קמה למערער הגנה מן הצדק על בסיס אכיפה בררנית, נעבור לדון בשאלה האם קמה למערער הגנה מן הצדק, על בסיס אחר.

בימ"ש קמא קבע כזכור כי קיום "הליך פלילי נגד הנאשם ובוודאי שנגד הנאשם בלבד פגע באופן ממשי בתחושת הצדק וההגיונות". הפגיעה בתחושת הצדק, תורגמה מידית ללא כל שלבי ביניים לכלל זיכוי. אפילו לא ביטול כתב האישום! שזוהי תוצאה המתבקשת של קבלתה של טענה הגנה מן הצדק ולא זיכוי!.

נראה לנו כי אין מנוס מקבלתה של טענת המדינה האומרת כי היה על בימ"ש קמא לפסוע במסלול שנחרש כבר היטב **בהלכת בורוביץ** ובכל הפסיקה שלאחריה. למען הסר כל ספק: גם לעניין בחינתה של הגנה מן הצדק על בסיס אכיפה בדרנית צריך היה בימ"ש קמא לפסוע בנתיבי הלכת בורוביץ. אולם משהסרנו את האכיפה הבררנית מן הפרק בשל חוסר דימיון או זהות במצבים, נעסוק במתווה בורוביץ בשלב זה.

27. המסלול שקבעה הלכת בורוביץ הוא בן שלושה שלבים:

בשלב הראשון על בית המשפט לאתר ולזהות את הפגמים שנפלו בהליכים שננקטו בעניינו של נאשם פלוני, ולעמוד על עוצמתם. זאת, במנותק משאלת אשמתו או חפותו של הנאשם שמדובר בו.

בשלב השני אם ימצא בית המשפט כי אכן נפלו מחדלים או פגמים בהליכים, יבחן את השאלה האם קיומם מהווה פגיעה חריפה בתחושת הצדק וההגיונות. בשלב זה נדרש בית המשפט לאזן בין מכלול האינטרסים על בסיס העובדות והנתונים הספציפיים של המקרה הקונקרטי שנמצא בפניו.

בשלב השלישי ורק בהנחה ששני השלבים הראשונים אכן התקיימו, דהיינו: בית המשפט קבע כי יש פגיעה חריפה בתחושת הצדק וההגיונות, והאינטרס במתן הביטוי לאותה תחושה, עולה על האינטרס הציבורי שבקיום ההליך הפלילי, רק אז יעבור לבדוק את השאלה האם קיימים אמצעים מתונים ומידתיים יותר מאשר ביטול כתב האישום.

בענייננו אין מנוס מן הקביעה כי בית המשפט לא התייחס כלל למתווה דלעיל. הכרעת הדין מהווה למעשה חזרה על מה שקבע בית המשפט בהחלטתו הראשונית מיום 4.9.14 טרם שמיעת הראיות. ההחלטה כבר הוזכרה לעיל, אבל אין מנוס מלשוב ולצטט את הדברים.

בית המשפט אמר כאמור, לפני שמיעת הראיות, כדלקמן:

"נראה איפוא על פני הדברים שמדובר בכתב אישום שלא יכול לעמוד. המדינה גם מרשה למכור את החומרים ואני נדהם לשמוע מפי התובע כי התיק נגד הגרעין נסגר מחוסר ראיות. בנסיבות אלה גם נוכח אי המעשה נגד הגרעין, נראה שמדובר באי צדק משווע. לא תהרהר המדינה בענין כתב האישום הזה ולא תחליט לגורסו מניה וביה, אלא לתת החלטה בענין, תוך שקילת הוצאות מתאימות..."

על כורחך אתה תמה, כיצד יכול היה בימ"ש קמא להתייחס לנימוק חוסר הראיות נגד הגרעין, וכי מה ידע בשלב זה על היקף הראיות נגד כל אחד מהמעורבים?

מכל מקום, הכרעת הדין איננה אלא הרחבה של קביעה זו. כזכור, בית המשפט ביסס את הכרעתו על כך שבתיק זה יש משולש כוחות המורכב משלושה קודקודים - הנאשם, חברת הגרעין שמכרה לו את התכשיר והמדינה. במשולש כוחות זה המשיב (הנאשם) הוא החוליה החלשה **"הנה כי כן במשולש עליו הצבעתי יש כוחות גדולים וחזקים מן הנאשם כאן, שלהם אינטרסים כאלה ואחרים"**. ולכן הגם ש"דעתי אינה נוחה

מהתנהלותו של הנאשם, אולם הוא רק ביקש לטהר את הפעוטון שלו וכאמור במשולש הכוחות עליו עמדתי לעיל, הוא החלש, הדל ולבוא אליו בטרוניה במצב דברים זה או למצער מבלי להעמיד לדין את מי שמכר לו את התכשיר המסוכן, פשוט אינו צודק והוגן".

עם כל הצער, תחושתו של בימ"ש קמא כי הטלת אחריות כלשהי על המשיב הינה בבחינת מעשה שפשוט אינו צודק והוגן, אינה יכולה להוות תחליף לבדיקה של רכיבי הגנה מן הצדק במסלול דלעיל. הגנה מן הצדק היא מושג משפטי מוגדר, ובעל קווים ברורים בהבדל מתחושה אמורפית חסרת מסוימות כי מדובר במעשה ש"פשוט אינו צודק".

28. את מה שלא עשה בימ"ש קמא, נעשה מחוסר ברירה, אנו בקצרה. השאלה הראשונה היא קיומם ועוצמתם של הפגמים שנפלו בהליך הפלילי במנותק משאלת אשמתו או חפותו של הנאשם.

הפגמים, ככל שניתן ללמוד מהכרעת הדין, הם אלה שהסתכמו בסופו של דבר בהעמדתו של המשיב לדין, בלי להעמיד את החברה לדין. במילים אחרות - אכיפה בררנית ובנושא זה אמרנו כבר את דברנו. אין כל ממצא באשר לפגם שנפל בחקירתו של המשיב, פגיעה בזכויותיו וכו'. יש אמנם קביעות מינוריות באשר לכך שהגרעין קיבלה התראה בת יומיים לפני חקירת האנשים מטעמה (ראה עמ' 94 ש' 5-1 להכרעת הדין), אולם ברור גם מהכרעת הדין שלא על כך הונח כובד המשקל. הגם שהדברים נאמרו, נשוב ונזכיר כי קביעותיו העובדתיות של בימ"ש קמא עוסקות בראיות שהצטברו לשיטתו נגד חברת הגרעין כך למשל מדריך האינטרנט של הגרעין ש"המליץ גם המליץ" גם בשנת 2011 וגם בשנת 2013 להשתמש בחומר הפולאריס 40 על מנת להדביר פרעושים בסביבה ביתית (נ/4, נ/5). מדובר במסמך אותנטי כך על פי קביעתו העובדתית של בית המשפט.

29. קביעה עובדתית נוספת עניינה בדחיית "הגרסאות המתפתלות של אנשי הגרעין או מי מהם, לפיהם כאשר נכנס לקוח לחנות ומבקש חומר נגד פרעושים, אזי או שלא ממליצים לו על דבר וממלאים את הפה במים או שמפנים למדביר או שמוותרים את הענין לשיקול דעתו". בית המשפט דחה גירסה זו.

בית המשפט קבע כממצא כי כאשר נכנס לקוח לחנות, נוטל את התכשיר ושואל אם תכשיר זה טוב נגד פרעושים, התשובה היא חיובית, ואין נפקא מינה אם מדובר בפרעוש הקשור בכלב, בחתול או בצאן.

בית המשפט האמין למשיב כי נאמר לו חד משמעית כי זהו חומר יעיל וטוב נגד פרעושים והאמון בגירסת המשיב בנושא זה מצטרף לחוסר האמון בגירסת אנשי הגרעין שהוגדרה כאמור כגירסה מתפתלת.

בשורה התחתונה, מסקנתו של בית המשפט היא כי אכן ההמלצה שניתנה למשיב היתה להשתמש בתכשיר ללא כל הסתייגות. הגרעין כאמור הוא הצלע החזקה יותר במשולש הכוחות, כהגדרתו של בית המשפט והראיות שהצטברו די בהן. וחזרנו שוב לנימוק העיקרי שבשלו התקבלה ההגנה מן הצדק - אי העמדתה לדין של חברת הגרעין.

30. מקובלים עלינו כל ממצאיו העובדתיים של בית משפט קמא. עדיין הבדיקה וההחלטה האם בתיק

מסויים מצויות ראיות שדי בהן כדי להעמיד את פלוני לדין, הינם בליבת הסמכויות של התביעה ושל התביעה בלבד:

"... ההחלטה אם יש בענין פלוני די ראיות לצורך העמדה לדין - ההחלטה העומדת במוקד הדין בענייננו - מצויה בגרעין הקשה של סמכותו של היועץ המשפטי לממשלה. זו ההכרעה היסודית אשר עליו לעשות על פי חוק... בתוך כך רשאי היועץ המשפטי בהחליטו אם להגיש כתב אישום להעריך את תוצאותיו הצפויות של משפט אם יערך, ואת הסיכויים להרשעה... הוא רשאי גם להידרש למידת המהימנות שעשוי בית המשפט לייחס לראיות ולסיכוי, שעל אף קיומן של ראיות לכאורה, הנאשם יזוכה בסיומו של ההליך... בהפעילו את שיקול דעתו בענין זה, נשען היועץ המשפטי לממשלה על ידע, על מקצועיות ועל נסיון... בזכות כלים אלה העומדים לרשותו, נמסרה בידו הסמכות רבת החשיבות להחליט על העמדה לדין".
(בג"צ 2534/97 ח"כ יהב נ' פרקליטת המדינה, פורסם ביום 15.6.1997).

ביהמ"ש אינו הופך ל"תובע על" ואינו מחליף את שיקול דעתה של התביעה בשיקול דעתו שלו (בג"צ 3425/94 גנור נ' היועמ"ש (פורסם ביום 7.8.96)).

יכולנו להוסיף ולצטט אלא שאיננו רואים בכך טעם. הערכת הראיות ודיון מצויה כאמור בגרעין הקשה של סמכויות התביעה. מעטים עד בודדים המקרים שבהם התערב בית המשפט בשיקול דעתה של התביעה בנושא זה. תחושת הצדק האינטואיטיבית שלכאורה מתקוממת כנגד העמדתה לדין של החוליה החלשה כפי שהוגדר המשיב בענייננו, והימנעות מהעמדה לדין של החוליה החזקה יותר, קרי רשת הגרעין, איננה יכולה להוות תחליף לצורך הבסיסי בקיומה של תשתית ראייתית שמקימה סיכוי סביר להרשעה.

31. הערנו כבר לעיל כי יתכן שיש מקום לשקול מחדש את העמדתה לדין של הגרעין, בין היתר, על בסיס הראיות שנאספו והתווספו במהלך הדיון. בכך אין כדי לומר כי שיקול דעתה של התביעה אשר סברה בשלב הראשון כי אין בידה די ראיות כדי להעמיד לדין את הרשת או מי מאנשיה היה פגום או מוטע.

בניגוד למשיב שמעשיו לא היו שנויים במחלוקת, דהיינו לא היתה מחלוקת על כך כי הוא השתמש בתכשיר בניגוד להתוויה, ריסס מקום רגיש כמו גן ילדים, 3 פעמים, במקום הריסוס נותר ריח, עד כדי כך שהמשיב הוא שעמד על כך שהילדים לא ייצאו לחצר. בנוסף, התשתית הראייתית נגד הגרעין נשענה, בין היתר, על אמון שיתן, או לא יתן, ביהמ"ש בגירסתם של עובדי הרשת. המדריך האינטרנטי נ/5 שהיווה, כך ניתן להתרשם, את גולת הכותרת, בראיות ההגנה, לא היה בפני התביעה נכון ליום הגשת כתב האישום. גם גירסתו של המשיב שהתקבלה בסופו של דבר ע"י בימ"ש קמא כי אנשי הרשת הם שהמליצו לו על קניית התכשיר נגד פרעושים בלי להיצמד להתוויה שעל התכשיר עצמו היתה בסימן שאלה בשעה שהוחלט על אי הגשת כתב אישום נגד אנשי הרשת.

לא היתה מחלוקת על כך שנפתחה חקירה גם נגד החנות של חב' הגרעין ונציגיה. נ/9 היא ההזמנה שנשלחה למר ברוך מכלוף, עובד חב' הגרעין, להתייצב לחקירה ונתון זה מחזק את המסקנה כי ההחלטה שלא להעמיד לדין בסופו של דבר נשענה על בחינת הראיות. זאת גם מבלי להתייחס לחומרי חקירה אחרים שאולי היו בפני התביעה עובר להחלטה בדבר הגשת כתב אישום נגד נאשם זה או אחר ואינם נמצאים בדיעבד בידי ביהמ"ש.

ההלכה שצוטטה לעיל לפיה התביעה והיא ורק היא אמורה להחליט בדבר דיוותן של ראיות נשענת בין היתר על כך שביהמ"ש לא נחשף לתמונה במלואה בעוד התביעה חשופה למלוא חומר הראיות.

מכל מקום, בענייננו, לא הוכח כי מניע פסול עמד בבסיס ההחלטה שלא להגיש כתב אישום נגד חב' הגרעין, וביהמ"ש כאמור, אינו יכול להחליף את שיקול הדעת של התביעה.

32. בדיון בפנינו טענה הסנגורית בין היתר כי **"החוקרת מהמשטרה הירוקה שהכירה את המתלונן רוני שושן שהתכתב איתה בהודעות ושוחח איתה בטלפון שהוא אב בגן"** ועל רקע זה **"דלתה היתה פתוחה והוא הרגיש בנוח לפנות אליה..."** (ראה פרוטוקול הדיון בפנינו עמ' 6 - 7).

הסנגורית העלתה טיעונים נוספים שעניינם היחס המפלה לטובה במהלך החקירה שלו זכו אנשי חב' הגרעין בהשוואה למשיב. כפי שאמרנו לעיל, הקביעות ככל שהן קיימות בנושא זה הן מינוריות ואינן יכולות להביא למסקנה שזהו המקרה החריג שבו יתערב בימ"ש בשיקול דעתה של התביעה. כאמור, הקביעה של בימ"ש קמא הינה כי המשיב הוא החוליה החלשה באותו משולש כוחות, וזוהי הסיבה לזיכויו ולא מחדלים שנפלו בחקירה.

סיכום ביניים: בהתייחס למתווה הלכת בורוביץ, אין כל ממצאים שמצביעים על כך כי אכן היו פגמים מהותיים בהליך ללא קשר לאשמתו או חפותו של המשיב.

33. למעשה ניתן היה לעצור את הדיון בנקודה זו, שהרי אם לא התקיים השלב הראשון, מה לנו השלב השני או השלישי במתווה בורוביץ? עדיין ובבחינת למעלה מן הנדרש, נתייחס גם לאלה. במרכזו של השלב השני עומדת כזכור השאלה האם קיומו של ההליך חרף הפגמים, יש בו משום פגיעה חריפה בתחושת הצדק וההגינות?

גם בנושא זה נראה לנו כי התשובה בהכרח שלילית, וגם בנושא זה אין מנוס מחזרה על דברים שנאמרו כבר בהקשרים אחרים בפסק הדין הנוכחי.

המשיב הרשה לעצמו לפעול בניגוד להתוויה שעל התכשיר. ביהמ"ש לא האמין לו כי לא קרא את מלוא האמור בהתוויה, בלשונו של בית המשפט:

"אני סבור אפוא כי הנאשם היתמם, ממש כך, עם כל הכבוד, בכל הקשור לתווית (נ/3) שעל המיכל ואני דוחה את גירסתו היום כאילו קרא רק חלק מהתווית ומאזהרות על גביה ולמעשה התמקד רק בשאלת הריכוז והמהילה הראויה של החומר".

(עמ' 90 להכרעת הדין).

ההתעלמות חשובה במיוחד בהינתן המקום שבו תכנן המשיב מלכתחילה להשתמש בתכשיר ובדיעבד אף השתמש בו. כזכור, המדובר בגן ילדים שאותו ניהל המשיב בזמן השימוש בתכשיר.

את ילדיו שלו הרחיק המשיב מהתכשיר אולם הרשה לעצמו לרסס את אזור גן הילדים ובדיעבד היה צורך להרחיק את הילדים משנותר ריח במקום, כפי שצוין לעיל.

השימוש בתכשיר באזור גן ילדים הצריך זהירות מיוחדת. המשיב נטל חירות לעצמו לרכז את אמצעי הזהירות בשאלת מהילתו הראויה של החומר, כפי שקבע גם בימ"ש קמא, ולא חשב כי חומר שמלכתחילה כתוב עליו במפורש שאין לטפל בו בכלבים או בסביבתם, המעט שניתן לצפות הוא כי לא יעשה בו שימוש בילדים או בסביבתם.

משזוהי התייחסותו של המשיב, קשה לומר כי תחושת הצדק נפגמת כאשר הוגש נגדו כתב אישום, גם אם לא הוגש כתב אישום נגד החברה.

בהודעת הערעור ציטטה המדינה דברים שנאמרו בת"פ (מח' ים) 2184/06 מ"י נ' מרגולין (פורסם ביום 30.9.13), ולפיהם טענת הגנה מן הצדק היא פתרון קיצוני "ההגנה מן הצדק נועדה ליתן תרופה לרותחין, שמא נאמר לרותחי רותחין ולא לפושרים. היא נועדה ליתן פתרון למקרי קיצון ולא למקרי אמצע". אכן כך. אנו מאמצים הגדרה זו המשקפת נכונה לא רק את הפסיקה אלא גם את תחושת הצדק.

נזכיר שוב את הדוגמא שהוזכרה כבר ושהועלתה דווקא על ידי הסנגורית, לגבי מי שרוכש כדורים בבית המרקחת שמינון גבוה שלהם עלול לגרום למותו של הנוטל אותם (באותו מינון גבוה), בהשוואה למי שמכר לו את הכדורים שאמור היה לצאת מנקודת הנחה כי השימוש בהם יעשה במינון המתאים והלא מסוכן.

כפי שאמרנו לעיל תחושת הצדק לא תתקומם במקרה זה אם יועמד לדין רק מי שנתן או איפשר את נטילת המינון הגבוה, הגם שמוכר הכדורים לא הועמד לדין.

34. השלב השלישי במתווה ברוביץ הינו בבחינת השאלה האם לא ניתן לרפא את קיומם של הפגמים ככל שהתגלו, באמצעים מתונים ומידתיים יותר מאשר ביטול כתב האישום. הפסיקה הן במישור הפלילי והן במישור המשפט המנהלי, שבימ"ש קמא עשה בו למעשה שימוש (הגם שלא הזכיר אותו במפורש) הכירה ופיתחה זה מכבר את תורת הבטלות היחסית המאפשרת מתן סעד מידתי וראוי תוך איזון בין אינטרס הציבור ואינטרס הנפגע הישיר (בהנחה שהמשיב הוא נפגע ישיר, הנחה שמוטלת בספק רב, לאור כל האמור לעיל).

ברע"פ 2413/99 גיספאן נ' התובע הצבאי הראשי (נה(4)673, 2001) נאמר בהקשר זה

"ברורכילאכלטעות, ואפילו לאכלהפרהמהותית של הדין, גורות בטלות. יש להבדיל בין עצם הפגם לבין תוצאות הפגם. שיקולים שונים, ובכלל זה שיקולים של צדק אישי ואינטרס ציבורי, עשויים להשפיע על התוצאה והוא למנוע ביטול החלטה הפגומה. ראו, לדוגמה 1842/97 עיריית רמת גן' מנחמי מגדלי דוד רמת גן, [5] בעמ' 22 - 23 אולם האם כך הוא הדין גם בפגם חמור כמו חריגה מסמכות? התשובה הנובעת מתורת הבטלות היחסית..."

במקרה הנוכחי בוודאי שניתן היה לרפא את הפגם, ככל שהוא קיים באמצעים אחרים ולא בביטולו של כתב האישום או בזיכוי, כפי שנהג בימ"ש קמא, שעל כך כבר הערנו מה שהערנו.

לשיטתנו, מדובר במקרה "קלאסי" שבו האיזון הנכון צריך היה לבוא לידי ביטוי בשלב העונש, שעל כן גם כאמור הפנינו את הצדדים מלכתחילה להידברות ביניהם. אחריותו העצמאית של המשיב במנותק מהתנהלותה של החברה, היא כה גדולה עד שאין מקום לומר שחוש הצדק מתקומם ובמילים אחרות - נפתחה הדלת להגנה מן הצדק.

סיכום פרק זה: בימ"ש קמא לא הלך במתווה ברוביץ ולא הציג לעצמו את השאלות הנדרשות. הזיכוי נשען, רובו ככולו, על היותו של המשיב הקודקוד החלש בין שלושת הקודקודים במשולש שבפניו. לשיטתנו - אין די בכך.

אנו מקבלים כי כאשר מדובר במעמדו של אזרח פרטי לעומת חברה כדוגמת חב' הגרעין, על אחת כמה וכמה לעומת המדינה על כל רשויותיה, ניתן להגדיר אותו כחוליה החלשה. אולם בהגדרה זו אין כל ביטוי וכל התייחסות לחלקו המוסרי והמעשי בעבירה בה הורשע. בחינת חלק זה מעמידה את המשיב באור שונה לחלוטין. פעילותו האקטיבית גרמה לסיכון והצדיקה את הגשת כתב האישום נגדו.

35. בית משפט קמא התייחס גם לשאלת הרגולציה בנושא השימוש בפולאריס. בלשונו של ביהמ"ש: **"בימ"ש זה איננו מומחה או רגולטור אולם דבר אחד ברור... מצב דברים בו הגרעין או גופים כמוה יכולים למכור זרחה הדברתי לכל דורש הוא שערורייתי ומסוכן"**. הדברים נאמרו תוך הפנייה להתכתבות שבין משרד החקלאות לבין המשרד להגנת הסביבה בנושא זה. (ר' 1/ו2). במאמר מוסגר נעיר כי בינתיים נאסר השימוש בפולאריס שלא לשימוש חקלאי.

עמדת המשרד להגנת הסביבה היתה כי יש לדרוש ש"לכל רכישה של תכשיר הדברה מרוכז ידרש אישור כתוב של וטרינר" (מעין מרשם רופא) (ר' 1/ו1).

נראה כי ביהמ"ש קמא הזדהה עם עמדתו של המשרד להגנת הסביבה, שכן לדבריו **"משרד החקלאות מטעמיו שלו... התנגד להצעת המשרד להגנת הסביבה והוכח בפניי היום כי גם היום המצב שבו יכול כל תיכונסט לרכוש פולאריס 40 שריר וקיים ואין פוצה פה ומצפץ"**.

בימ"ש קמא איננו רגולטור ואף אנו איננו רואים עצמנו בני סמכא להביע עמדה במחלוקת שבין המשרד להגנת

הסביבה לבין משרד החקלאות, אלא שלשיטתנו אין לכך כל משמעות. אפילו נצא מנקודת הנחה כי עמדת המשרד להגנת הסביבה היתה ראויה וזהירה, אין בכך כדי לפרוק מהמשיב את חובתו לפעול לפי ההתוויה, כאשר הוא ער לאזהרה שמצויה על גב המוצר וער כאמור לאוכלוסיית היעד שבקרבתה התכוון לבצע את הריסוס.

סוף דבר

נראה לנו כי אין מנוס מקבלת ערעור המדינה והרשעת המשיב בעבירה המיוחסת לו.

הביטוי לכך שהמשיב הוא משתמש הקצה ואכן החוליה החלשה באותו משולש כוחות, צריך למצוא את מקומו בשלב גזר הדין אולם לא בשאלת ההכרעה הנורמטיבית שעניינה הרשעה או זיכוי.

אנו מרשיעים את המשיב בעבירה המיוחסת לו.

ניתן והודע היום י"א תמוז תשע"ז, 05/07/2017 במעמד הנוכחים.

דבורה ברלינר, שופטת	שי יניב, שופט	דורון חסדאי, שופט
בכירה		
אב"ד		